

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. XV. Respondetur auctoritati Concilii Constantiensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

CAPUT XV.

Respondetur auctoritati Concilii Constantiensis.

Duplici præcipuè ratione impugnabat Eugenius IV. hujus Synodi de Conciliorum generalium auctoritate Decreta. Prima quod dubia esset eorum auctoritas. Secunda quod ad tempus schismatis restringenda essent. Utramque improbant Illustrissimi Præsules Comitiarum Parisiensium his verbis: *Nec probati à Gallicana Ecclesia, qui eorum Decretorum quæstiones sine auctoritate, ac minus approbata, robur infringant, aut ad solvendum schismatis tempus Concilii dicta detorqueant.* Sed nunquid etiam Comitiarum Cleri Gallicani inferior est auctoritas Papæ, ac illorum potius quam Summi Pontificis sequenda sententia?

2. Eugenius igitur Decreta, de quibus est quæstio, hæc in primis ratione non valere contendebat, quod ab una tantum obedientia fuissent facta, id est à Prælati Joanni XXIII. obedientibus, quod affirmat etiam Cardinalis à Turrecremata de rei veritate optimè instructus, ac gestorum ex parte oculatus testis, & pro suo merito fide dignus. Rem narrat his verbis, summâ de Ecclesiâ lib. 2. cap. 99. *Notandum quod Congregatio illa Constantia celebrata tria tempora habuit. Primum fuit, in quo sola obedientia præfati Joannis Balthasar Constantia convenerat. Secundum tempus fuit, in quo Angelus Coriarius vocatus in obedientia sua Gregorius XII. juri suo cedens præfata Congregationi se sub certis modo, & formis conjunxit. Tertium tempus est, in quo Reges, & Principes, ac Prælati obedientes Petro de Luna, Benedicto XIII. vocato in obedientia sua per suos Oratores novâ factâ invocatione Concilii se unierunt præfata Congregationi ad pacem dandam universali Ecclesiæ. Et fuimus nos tunc præsentés in minoribus constituti, pro quo solo tempore convenientibus omnibus simul tribus obedientiis fuit certum dicere, quod universalis Ecclesia representativè congregata esset Constantia. Nullus autem dubitat, quin asserere quod sola obedientia Joannis fuisset Concilium universale, universalem Ecclesiam representans, esset temerarium, & scandalosum aliis duabus obedientiis. Tertio ea que inducuntur de decretis Concilii Constantiensis non militant: quoniam auctoritati illius alia duo obedientia, scilicet Gregorii, & Benedicti apertissimâ contradictione in plena Congregatio-*

ne se opposuerunt, & eorum contradictio fuit accepta. Subjungit infra idem Cardinalis; in illorum determinatione non modo non interuenit uniuersalis Ecclesia, sed obedientia una tantum, scilicet Joannis XXIII. ut dictum est, sed etiam non integrè tota illa obedientia; quoniam plures Patres doctissimi illius obedientia illis non praestiterunt consensum, aut assensum suum. Item nec ipsa in sua obedientia uocatus Joannes XXIII. quoniam cum post recessum suum à Constantia Scaphuse constitutus audiret praefatam declarationem consensam, Dominis Oratoribus Christianissimi Regis Francia uisitantibus eum, uidelicet Domino Duce Bavaria, Domino Nicolao de Colavilla, aliisque eorum Collegis amaro animo conquestus est falsa quaedam, & erronea aduersus auctoritatem Summi Pontificis Romani decreta per amulos suos post recessum ejus esse conclusa, &c. Quae omnia confirmantur ab aliis Scriptoribus, & ab Actis ipsis Concilii Constantiensis, in Bibliotheca Vaticana extantibus; quorum summam in lucem nuper emisit doctissimus vir Emanuel Schelstrate.

3. Cæterum quoniam Illustrissimi Antistites Parisienses hæc Decreta à Sede Apostolica comprobata dicunt, quod precipuè de Martino V. intelligendum uidetur, qui depositus à Concilio Constantiensi tribus Pontificibus, inter se de Pontificatu contendentibus, Pontifex creatus est, & ab omni Ecclesia pro uero, & legitimo acceptus; uidendum est, quæ fuerit ejus de his decretis mens. Sed priùs obseruandum est, etiam si Concilium Constantiense legitimum non foret, Martinum nihilominus legitimum fore Pontificem, quippe cum Joannes, & Gregorius Papatui renunciarint, ut patet ex Actis Concilii Constantiensis sess. 12. & 14. & Gregorius ante decesserit, quam Martinus V. eligeretur, ac deinde Clemens VIII. Benedicti successor eidem Martino cesserit. Præterquam quod ex auctoritate Concilii ad tollendum schisma, non ritè, cum sit exceptio regulæ generalis, inferretur auctoritas indefinita supra Papam in omnibus casibus.

4. Ut autem ad Martinum V. redeamus, prohibuit ille appellationes ab Apostolica Sede, seu Romano Pontifice, ut testatur Joannes Gersonius tractatu, *Quando, & an liceat à summo Pontifice in causis fidei appellare, seu ejus judicium declinare*. Quæ ceterò prohibitio absque fuisse, si Concilii judicium iudicio Papæ superius existimasset. Quis enim Judicem non derideat, à sua sententia ad Judicem superiorem appellari uentem, in
iis

is causis, in quibus alius est re vera Judex superior. Fuit autem promulgata illa Martini V. Constitutio in Consistorio generali celebrato Constantiæ sexto Idus Martii Anno primo, idest ante finem Concilii, quod terminatum est 10. Kalendas Maii anno 1418. etiam Pontificatus primo, & à Pontifice approbatum: quæ confirmatio in actis refertur his verbis; *Santissimus Dominus noster Papa dixit, respondendo ad prædicta (scilicet de condemnatione libelli Joannis Falkenberg) quod omnia, & singula determinata, conclusa, & decreta in materiis fidei per præsens Concilium conciliariter tenere, & observare inviolabiliter volebat, & nunquam contraire quoquo modo. Ipsaq; sic conciliariter facta approbat, & ratificat, & non aliter, nec alio modo, & illud idem iterato secuti dicit per organum Domini Augustini de Pisis Fiscalis, & sacri Consistorii Advocati prædicti, qui NOMINE PAPÆ à Prothonotariis, & Notariis ad scribendum Acta Concilii ordinatis, & deputatis petiit instrumenta publica fieri. Quorum autem verba illa, & non aliter, nec alio modo, nisi ut Decreta illa, quæ ut supra vidimus, à solis Prælati obedientiæ Joannis XXIII. nec etiam ab illis omnibus, edita fuerant, probare non videretur.*

5. Verùm licet illa Concilio generali adscriberentur, & quæ à Martino V. aut Eugenio IV. in genere dicta sunt, ad hæc, de quibus specialis, imò specialissima facienda fuisset mentio, referri possent; non tamen extra casum schismatis, de quo tunc erat quæstio, aut hæresum, de quibus accusabantur Pontifices contententes, ad alios casus essent detorquenda; quæ altera erat Eugenii ratio. Nec enim ibi generaliter statuitur omne Concilium generale in omni casu supra Pontificem autoritatem habere, sed tantùm Concilium Constantiense, & alia generalia, quæ ob eandem causam congregari opus esset. Hæc enim sunt verba Concilii Constantiensis sess. 5. *In nomine sanctæ, & individua Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Amen. Hæc sancta Synodus Constantiensis generale Concilium faciens pro extirpatione ipsius schismatis, & unione, & reformatione Ecclesiæ Dei in capite, & in membris ad laudem Omnipotentis Dei, & in Spiritu sancto legitime congregata, ad consequendum facilius, securius, liberius unionem, & reformationem Ecclesiæ ordinat, diffinit, decernit, & declarat ut sequitur. Et primò declarat quod IPSA in Spiritu sancto legitime congregata Concilium generale faciens, & Ecclesiam Catholicam representans po-*

o o

restat

restatem à Christo immediatè habet, cui quilibet cuiuscumque status, vel dignitatis, etiamsi Papalis existat, obedire tenetur IN HIS, QUÆ PERTINENT AD FIDEM, ET EXTIRPATIONEM DICTI SCHISMATIS, & reformatioem dicte Ecclesie in capite & in membris.

6. Item declarat, quod quicumque cuiuscumque conditionis, status, dignitatis, etiamsi Papalis, qui mandatis, statutis, seu ordinationibus, ac PRÆCEPTIS HUIUS SACRÆ SYNODI, & cuiuscumque alterius Concilii generalis legitime congregati SUPER PRÆMISSIS, SIVE AD EA PERTINENTIBVS, factis vel faciendis, obedire contumaciter contempserit, nisi resipuerit, condigna poenitentia subiciatur, & debite puniatur, etiam ad alia iuris subsidia (si opus fuerit) recurrendo. Idem iisdem ferè verbis statuitur sess. 4. Notanda sunt illa verba ipsa (scilicet Synodus Constantiensis) in his, quæ pertinent ad fidem, & extirpationem dicti schismatis: Præceptis huius sacrae Synodi: super præmissis, sive ad ea pertinentibus, quæ Decreta illa circumscribunt, ac sine limitatione intelligere vetant.

7. Testis est ipsemet Joannes Gersonius, tantùm ad Conciliorum generalium autoritatem constituendam fervens, sententiam de superioritate Papæ ad Concilium, non solum antè, sed etiam post Decreta Concilii Constantiensis à multis fuisse propugnatam, quod evidens signum est decreta illa, vel non esse Concilii verè generalis (alioquin enim à nemine Catholico revocarentur in dubium) vel in certo dumtaxat casu locum habere. Si enim generalia essent, quis superesset disputandi locus apud eos, qui à Concilio verè generali statuta crederent? Fallor, inquit Gersonius, de potest. Eccles. considerat. 12. Si non ante celebrationem sacrosanctæ huius Constantiensis Synodi sic occupaverat mentes plurimorum litterarum magis, quam litterariorum ista traditio, ut oppositorum dogmatizator, fuisset de hæretica pravitate vel notatus, vel damnatus. Huius rei signum accipe, quia post declarationem, & quod urgentius est post determinationem, & practicationem ipsius sanctæ Synodi inveniuntur qui talia passim asserere non paveant. Rationem autem cur huic sententiæ tantùm esset insensus, hanc insinuat considerat. 10. quia scilicet ut ipse arbitrabatur, eam semper manente perseverasset semper schisma ab ea nutritum.

8. Ex quo conjicitur de hoc tollendo malo cogitasse quotquot recta intentione Concilium Papæ anteferre studuerint. Cæterum enim non solum ante Concilium Constantiense, sed

sed etiam postea extiterunt magni nominis Auctores, qui sententiam illam, summum Pontificem Concilio subijcientem erroneam judicarunt. Non solus Cardinalis Bellarminus, qui de Concil. lib. 2. cap. 11. hæc habet; Concilium Basileense cum Legato Pontificis communi consensu statuit Concilium esse supra Papam; quod certe nunc judicatur erroneum; Sed & alii quamplures; ex quibus Franciscus de Sylvestris, vulgò Ferrariensis, à patria nuncupatus, Ordinis Prædicatorum Generalis, super S. Thomam lib. 4. contra gent. cap. 76. in fine sic scribit; Ex prædictis constat vanam esse, & à Fide Christiana alienam opinionem dicentium Concilium, & Ecclesiam esse supra Papam, & ipsam Papam ab Ecclesia auctoritatem habere tanquam ab ipsa institutum; quæ censura non solam ultimam propositionem afficit, ut patet ex probationibus: sequitur enim; Nam manifestum est ex prædictis, quod Christus ipse regimem Ecclesie instituit, non autem ipsa Ecclesia, aut populus Christianus, & quod in Ecclesia Petrum, suum Vicarium, & Successores ejus instituit, sicut & ad Sacramenta dispensanda instituit Ministros. Unde cum dixit Petro; Pascere oves meas; præmisit interrogationem: Simon Joannis diligis me plus his? Ut ostenderet se auctoritatem Petro dare, ut distincto ab aliis discipulis presentibus. Propter quod exponens Chrysostomus prædicta verba, ait præteriens alios, PETRO LOQUITUR, &c.

9. Doctrinâ, pietate, ac miraculis clarissimus S. Antoninus Archiepiscopus Florentinus eandem doctrinam validè defendit part. 3. sum. tit. 23. de appellatione Papæ cap. 3. §. 3. fin. sed nec ad Concilium generale à Papa appellari potest: quia Papa omni Concilio superior est: nec robur habet quidquid agitur, nisi auctoritate Romani Pontificis roboretur, & confirmetur. Sentire ergo quod ad Concilium à Papa appellari possit, est hæreticum, & contra illum articulum, Sanctam Ecclesiam Catholicam; sic autem superius argumentatur; Quicumque privilegium Romana Ecclesia à Christo traditum auferre conatur est hæreticus: sed dicens, & tenens, quod licet appellare à Pontifice Romano ad successorem ejus, auferit privilegium Romana Ecclesia à Christo traditum; ergo talis manifestè est hæreticus. Et sic probat minorem; Quicumque sentit Romanum Pontificem non esse summum, supremum, & unicum Caput totius Ecclesie, auferre conatur privilegium Romana Ecclesia à Christo traditum: sed quicumque à Papa appellandum sentit, sentit Papam non esse summum, & unicum Caput Ecclesie, ergo, &c. Unde sequitur quod quicumque hoc sentit: sentit contra artic. Nicæna Synodi, ubi dicitur unam Sanctam Ecclesiam, quia

292 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
Ecclesia habet unitatem ex unitate capitis. Unde & Joann. 10. dicit Christus,
Fiet unum ovile, & unus Pastor. Si licitum esset appellare à Papa, & illi,
ad quem appellatur, esset Caput. Sic Papa non esset Caput, vel essent duo Ca-
pita, quod esset monstruosum.

C A P U T X V I.

*Respondetur aliis objectionibus contra Superioritatem
Papæ ad Concilium.*

1. **S**I, ut capite superiori demonstratum est, à Decretis
Concilii Constantiensis efficax argumentum trahi non
potest ad probandum, Concilium generale legitimo, & in-
dubitato Pontifice non esse superius; cum id præcipuum sit
illius sententiæ fundamentum, eo everso corruet illa, aut
nutabit. Etenim ex aliis probationibus, aliquæ minus solidæ
mediocri ingenii Lectoribus statim apparent; Quæ autem
verisimiliores videntur, si attentè perpendantur, & dili-
genter discutiantur, non tantâ vi pollent, ut animum ve-
ritatis sinceræ studiosum movere queant, quod ex earum
examine patebit.

2. *Probatio principalis* (ut dicitur in tractatu Universitatis
Cracoviensis super autoritate Conciliorum, justificatione
Concilii Basileensis, & depositione Eugenii IV. relato in
historia Universitatis Parisiensis tom. 5. ad annum 1440. Per
quam probatur superioritas potestatis Ecclesiastica super Papam, sumitur ex
conditione hujusmodi potestatis prout est in Ecclesia, & in Papa. Est namque
in Ecclesia hæc potestas continuè, permanenter, & perpetuè. Non est autem
assignare diem, horam, vel momentum, in quo Ecclesia deficiat hæc potestas,
& durabit usque ad consummationem sæculi; in Papa verò non est sic, cum
non semper vivat, possitque etiam privari, & sic carere hæc potestate, pos-
sitque de novo eligi, & iterum eam habere, & quoniam omne permanens,
& continuum præfertur variabili, interpolato, & temporali, sequitur, quod po-
testas, sive autoritas Ecclesiæ præemineat potestati Papæ. Si verum est
principium quod supponitur in eo discursu, sequetur potius
Papam esse supra Concilium. Non enim de Ecclesia formaliter
accepta agitur, sed de Concilio eam repræsentante, ut
patet